Jaarrekening
2017

SP

I n h o u d s o p g a v e

		pagina
Jaarrekening SP 2017	Voorwoord	3
	Activiteiten	6
	Uitgangspunten bij de jaarrekening	17
Balans en resultatenrekening 2017	Balans	19
	Resultatenrekening	20
Controleverklaring		21

Jaarverslag 2017

Voorwoord

Deze jaarrekening is een geconsolideerde jaarrekening van de vereniging SP en een aantal aan de SP verbonden stichtingen: Stichting Ondersteuning Tweede Kamerfractie Socialistische Partij, stichting Beheer SP, stichting Personeel SP, stichting Wetenschappelijk Bureau SP, stichting Studiecentrum SP, vereniging ROOD en Stichting Nationaal Zorgfonds. De statutaire vestigingsplaats van de vereniging SP en Stichting Nationaal Zorgfonds is Amersfoort, van de SOTKSP is het ‘s-Gravenhage en van de aan de SP verbonden stichtingen en vereniging is het Rotterdam. De vereniging stelt zich ten doel het verwezenlijken van een socialistische maatschappij in Nederland, een maatschappij waarin de menselijke waardigheid, de gelijkwaardigheid van mensen en de solidariteit tussen mensen daadwerkelijk gestalte krijgen.

Het partijbestuur bestond in 2017 uit:
– de voorzitter en de algemeen secretaris, die rechtstreeks door het Congres gekozen zijn;
– elf algemeen bestuursleden, rechtstreeks gekozen door het Congres;
– twintig regiovertegenwoordigers/leden partijbestuur, door de regioconferenties gekozen;
– de SP-fractievoorzitters in de Tweede en Eerste Kamer en het Europees Parlement.

Op het XXI Congres in Maarssen op 28 november 2015 werd een nieuw partijbestuur gekozen; Ron Meyer werd tot partijvoorzitter gekozen en het aantal algemeen bestuursleden werd uitgebreid van negen naar elf. Tot 13 december 2017 werd het dagelijks bestuur gevormd door Ron Meyer (voorzitter), Hans van Heijningen (algemeen secretaris), Emile Roemer (SP-fractievoorzitter Tweede Kamer), Thijs Coppus (penningmeester), Vincent Mulder (coördinator partijbureau), Lieke Smits (campagnecoördinator) en Pim Siegers (scholingssecretaris). Op 13 december 2017 trad Emile Roemer terug als fractievoorzitter van de SP Tweede Kamerfractie en werd hij zowel in die functie als in het dagelijks bestuur opgevolgd door SP Tweede Kamerlid Lilian Marijnissen.

Deze jaarrekening heeft betrekking op de financiële gegevens van de landelijke SP, de Tweede en Eerste Kamerfracties en de aan de landelijke partij gelieerde stichtingen en vereniging. Hoewel de lokale afdelingen in juridische zin deel uitmaken van de vereniging SP, zijn de financiële gegevens van de afdelingen niet in deze consolidatie opgenomen. De afdelingsbesturen zijn zelf verantwoordelijk voor hun financiën. Alle afdelingsbesturen leggen jaarlijks verantwoording af over de financiële positie van hun lokale afdeling aan de ledenvergadering en rapporteren hierover jaarlijks aan het partijbestuur. Het gezamenlijke saldo van de bankrekeningen van 150 partijafdelingen bedroeg op 31 december 2017 € 1.180.383,-.

In deze jaarrekening is de SP fractie in het Europees Parlement niet meegenomen. De twee SP'ers in het Europees Parlement mogen in verband met de regels van het Europees Parlement niet afdragen aan de partij. Dit betekent dat zij niet aan de partij afdragen, maar aan een stichting die weerbaarheid en solidariteit hoog in het vaandel heeft. Voor de beloning van Europarlementariërs van de SP zijn dezelfde afspraken als Tweede Kamerleden van toepassing.

Hieronder volgt een overzicht van de overige in de jaarrekening 2017 geconsolideerde verenigingen en stichtingen.

Statutaire naam	: Stichting Ondersteuning Tweede Kamerfractie Socialistische Partij
Statutaire zetel	: ’s-Gravenhage
Doelstelling	: a. het in dienst nemen van personeelsleden ter ondersteuning van de Tweede Kamerfractie van de Socialistische Partij (de ‘Fractie’), zowel op het organisatorisch, beleids- als administratief gebied. Met Tweede Kamerfractie wordt in deze statuten bedoeld een fractie als bedoeld in artikel 11.1, 12.1 en 12.2 van het Reglement van Orde van de Tweede Kamer der Staten-Generaal; b. het verwerven van apparatuur welke noodzakelijk is ter ondersteuning van het functioneren van de Fractie en de onder a genoemde personeelsleden; c. het vaststellen van salarissen en andere arbeidsvoorwaarden voor de onder a genoemde personeelsleden, en voorts al hetgeen daarmee verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.
Bestuurders	: Ronald van Raak, Emile Roemer en Renske Leijten

Statutaire naam	: Stichting Beheer Socialistiese Partij
Statutaire zetel	: Rotterdam
Doelstelling	: Het beheren en onderhouden van alle roerende en onroerende goederen in eigendom toebehorende aan de Socialistiese Partij.
Bestuurders	: Bob Ruers (voorzitter), Jules Iding, Vincent Mulder, Thijs Coppus (penningmeester) en Hans van Leeuwen

Statutaire naam	: Stichting Personeel Socialistiese Partij
Statutaire zetel	: Rotterdam
Doelstelling	: Het metterdaad ondersteunen van het wetenschappelijke en propagandistiese werk van de Socialistiese Partij en van de aan de Socialistiese Partij aanverwante en gelieerde organisaties
Bestuurders	: Bob Ruers (voorzitter), Jules Iding, Vincent Mulder, Thijs Coppus (penningmeester) en Joop Welter

Statutaire naam	: Stichting Wetenschappelijk Bureau SP
Statutaire zetel	: Rotterdam
Doelstelling	: Het verrichten van wetenschappelijke arbeid ten behoeve van de Socialistische Partij
Bestuurders	: Ronald van Raak (voorzitter), Thijs Coppus (penningmeester) en Vincent Mulder (secretaris)

Statutaire naam	: Stichting Studiecentrum SP
Statutaire zetel	: Rotterdam
Doelstelling	: Het ten behoeve van de Socialistische Partij houden van politieke vormings- en scholingsactiviteiten, en is daartoe door de Socialistische Partij als zodanig aangewezen
Bestuurders	: Vincent Mulder (voorzitter), Thijs Coppus (penningmeester) en Arjan Vliegenthart (secretaris)

Statutaire naam	: ROOD, jongeren in de SP
Statutaire zetel	: Rotterdam
Doelstelling	: Jongeren te betrekken bij het verwezenlijken van een socialistische maatschappij in Nederland, een maatschappij waarin de menselijke waardigheid, de gelijkwaardigheid van mensen en de solidariteit tussen mensen daadwerkelijk gestalte krijgen, het streven naar meer bekendheid onder jongeren van de Socialistische Partij en zich inzetten om jongeren die zich aangetrokken voelen tot het gedachtegoed van de SP een eigen plek te bieden om daarmee aan de slag te gaan
Bestuurders	: Lisa de Leeuw (voorzitter), Arno van der Veen, Floor Mertens, Diyar Jassim en Janne van den Bosch

Statutaire naam	: Stichting Nationaal Zorgfonds
Statutaire zetel	: Amersfoort
Doelstelling	: De verschillende zorgverzekeraars vervangen door één organisatie zonder winstoogmerk, het eigen risico in de zorg af te schaffen en het basispakket voor verzekerde zorg uit te breiden met fysiotherapie, geestelijke gezondheidszorg (ggz) en tandzorg
Bestuurders	: Ron Meyer (voorzitter), Lieke Smits (secretaris) en Thijs Coppus (penningmeester)

Politieke ontwikkelingen

Partijorganisatie

Leden en afdelingen
Op 1 januari 2018 telde de partij 36.405 leden tegenover 39.556 leden op 1 januari 2017. In totaal schreven we 2.466 nieuwe leden in en 5.617 leden uit. Derhalve daalde het ledental met 3.151 leden. In 2017 liep het aantal SP-afdelingen iets terug. Op een vijftal plekken (Maassluis, Harlingen, Westland, Baarn, Westerwolde) bleek onvoldoende kader en activiteiten aanwezig om zelfstandig verder te gaan. De leden uit deze afdelingen zijn ondergebracht bij een afdeling in de buurt met als doel er in de toekomst weer een zelfstandige afdeling te krijgen. In 2017 kwam er één nieuwe erkende afdeling bij: Zevenaar.
Daarmee kwam het aantal erkende lokale SP-afdelingen eind december 2017 op 150. Daarnaast waren er in 2017 twee afdelingen in oprichting, Delfzijl en Bronckhorst. Bovendien waren er in 2017 een tiental SP-werkgroepen in ontwikkeling. Het doel is om in 2018 nieuwe SP-afdelingen op te richten.

Congres
Op 14 januari 2017 vond het XXII SP Congres plaats. De meeste voorbereidingen voor het XXII SP Congres vonden echter al in 2016 plaats. Het congres stond geheel in het teken van de Tweede Kamerverkiezingen van 15 maart 2017. Tijdens het congres werden zowel het verkiezingsprogramma ‘Pak de macht’ als de kandidatenlijst vastgesteld. De SP verloor 1 zetel en haalde bij deze verkiezingen 14 zetels (ruim 9 procent van de stemmen). Na de zomer van 2017 werd veel tijd en energie gestoken in de voorbereiding van het XXIII SP Congres op 20 januari 2018. Daarnaast is er in 2017 aandacht besteed aan de verdere uitvoering van de besluiten van het XXI Congres, dat in november 2015 plaatsvond. De hiertoe ingestelde commissies kwamen in 2017 tot een afronding, op basis waarvan het nieuwe congresstuk ‘Voor Elkaar’ werd samengesteld en in het najaar van 2017 werd besproken in de afdelingen en op de regioconferenties.

De regioconferenties in het voorjaar van 2017 stonden in het teken van de lancering van de buurtencampagne, een campagne waarin we onszelf tot doel stelden in een jaar tijd met 1 miljoen mensen te spreken over hun buurt en samen concrete vooruitgang af te dwingen door buurtacties. Daarnaast kwamen zaken als de voortgang van de campagne voor een Nationaal ZorgFonds en de verantwoording van de Provinciale Statenfracties aan de orde. Op de regioconferenties van december werd zowel het congresstuk “Voor Elkaar”, als de kandidatenlijst voor het partijbestuur besproken.

Volksvertegenwoordigers
Op 31 december 2017 hadden namens de SP 409 raadsleden (incl. ziekteverlof & ziektevervanging) zitting in 118 gemeenten en waren er 39 SP-wethouders, in 32 colleges van burgemeester en wethouders. Daarnaast hadden namens de SP 16 leden zitting in bestuurs- en gebiedscommissies in Amsterdam en Rotterdam, 2 dagelijks bestuurders in bestuurscommissies in Amsterdam en 4 (vice)voorzitters in Rotterdam. Eind 2017 telde de SP 70 Statenleden in alle 12 provincies en 8 gedeputeerden in 6 colleges van Gedeputeerde Staten. In het nationaal parlement wordt de SP vertegenwoordigd door 14 Tweede Kamerleden en 9 Eerste Kamerleden. In het Europees Parlement heeft de SP 2 vertegenwoordigers.

Landelijke campagnes en acties
De in mei 2016 gelanceerde campagne voor een Nationaal ZorgFonds, een campagne gericht tegen de marktwerking in de zorg en tegen het eigen risico, werd in 2017 voortgezet en maakte onderdeel uit van de campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen. Ook hebben er in 2017 meerdere 'Super Zaterdagen' plaatsgevonden. Op deze zaterdagen trokken honderden SP-leden gezamenlijk de buurten in om met zoveel mogelijk mensen te spreken. Na de regioconferenties in het voorjaar zijn we gestart met de buurtencampagne waaraan vrijwel alle SP-afdelingen deelnamen. Middels deze campagne werden veel problemen en misstanden in buurten in kaart gebracht en samen met de buurtbewoners aangepakt. Eind 2017 ging deze campagne vlekkeloos over in de campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2018. Op 3 december 2017 hielden we in het kader van deze campagne een succesvolle bijeenkomst in een uitverkocht Chassé Theater te Breda.

Andere initiatieven van de landelijke partij
In ons partijkantoor De Moed in Amersfoort vonden in 2017 vijf bijeenkomsten van de partijraad en vele tientallen scholingsbijeenkomsten plaats. In januari 2017 vond in het Paard van Troje in Den Haag een openbaar debat plaats over het beleid van de Europese Centrale Bank (ECB). In februari organiseerden we op het Malieveld in Den Haag het Nationaal ZorgDebat in het kader van het Nationaal ZorgFonds, waar maar liefst 10.000 mensen aan deelnamen. In Utrecht organiseerden we in dezelfde maand een symposium over de publieke zaak. In april deed de SP mee aan de People's Climate March in Amsterdam, in mei protesteerden we in Brussel tegen het beleid van de NAVO en Trump en hielden we verspreid over het land een drietal bijeenkomsten ter ondersteuning van de Sioux indianen uit het Standing Rock reservaat, in hun strijd tegen de oliepijpleiding van Trump.

In juni organiseerden we het symposium 'Ons Geld' in Amsterdam. In het najaar werd in Groningen Bloeiend Verzet georganiseerd, een festival, als eerbetoon aan de strijders tegen de gaswinning en organiseerden we in het Groene Hart een bustour tegen de gaswinning in dit gebied. Ook het referendum tegen de zogenaamde Sleepwet werd door de SP ondersteund. Daarnaast was de SP ook aanwezig op de Ouderenbeurs en voor het eerst op de Margriet Winter Fair. In november vond in de Tweede Kamer de jaarlijkse nieuwe-ledendag van de SP plaats, waar zo'n 450 leden aanwezig waren.

Andere initiatieven waaraan door honderden SP'ers en vele SP-afdelingen is deelgenomen, zijn de campagne voor de sluiting van de onveilige kerncentrales in Doel en Tihange en de campagne 'Stop werken zonder loon'. Daarnaast werd in 2017 het protest van de leraren voor minder werkdruk en een eerlijk loon met woord en daad ondersteund.

Tribune & Spanning
Het ledenblad Tribune verscheen in 2017 11 keer, in een gemiddelde oplage van 40.000 exemplaren. Ook het blad Spanning, van het Wetenschappelijk Bureau van de SP, verscheen in totaal 6 keer, eveneens in een gemiddelde oplage van 40.000.
Er werden in 2017 zes bijzondere themanummers van Spanning uitgegeven; over de flexibilisering van de arbeid, de Tweede Kamerverkiezingen, wetenschap & vooruitgang, klimaat & kapitaal, wonen & strijd en de buurtencampagne. Deze zes themanummers van Spanning werden toegezonden aan alle leden van de SP.

Online
Websites, mobiele apps en andere digitale hulpmiddelen spelen een belangrijke rol in de communicatie met onze achterban en het opzetten van acties en campagnes. Op www.sp.nl ontvingen we in 2017 1.248.227 bezoekers, waarvan 905.718 door unieke bezoekers, en er werden 2.695.334 pagina's bekeken. We meten dit bezoek nu met andere software. De aantallen lijken daarom lager dan in voorgaande verslagen, maar worden strikter gemeten. Volgens de nog lopende oude teller meten we in 2017 2.449.710 bezoeken. Dit is een toename van ruim 36% ten opzichte van het bezoek in 2016. De toename wordt voornamelijk veroorzaakt door het bezoek tijdens de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2017.

Om alle kaderleden te informeren over belangrijke activiteiten en formaliteiten kwamen er in 2017 33 edities van De Nieuwe Lijn uit en gingen we van start met de campagnestreams. Via deze live streams hoorden afdelingen de laatste stand van zaken op het gebied van de campagne en konden zij rechtstreeks vragen stellen aan de campagneleider. Deze manier van communiceren is ook na de verkiezingen voortgezet.

In 2017 werkte het SP Webteam, waar nodig met externe partners, aan diverse campagnesites en actiesites, verbetering van (koppelingen met) het CRM, SP Maps, SP Spits, SP Kloppen, de SP Beltool en experimenten met nieuwe hulpmiddelen – zoals de robocall. Daarnaast ondersteunt het team de afdelingen bij het onderhoud van hun sites, zorgen we voor de (bij)scholing van lokale webmasters, en we verzonden in totaal ruim 5 miljoen opgemaakte e-mails.

Parlementair werk

Tweede Kamerfractie

De SP-Tweede Kamerfractie controleert de regering, onderzoekt de gevolgen van het beleid en formuleert eigen voorstellen en alternatieven. De Tweede Kamerleden en fractiemedewerkers hebben veel contact met de mensen die de fractie dagelijks benaderen en met mensen die beschikken over speciale kennis of veel ervaring hebben op de werkvloer. Daarnaast organiseren de Kamerleden acties en ondersteunen zij acties van anderen, zowel binnen als buiten de partij. De fractie kon ook in 2017 een beroep doen op ondersteuning van de partijraad, het partijbestuur, de afdelingen en het wetenschappelijk bureau.

In maart 2017 waren er verkiezingen voor de Tweede Kamer. Farshad Bashir, Harry van Bommel, Henk van Gerven, Sharon Gesthuizen, Arnold Merkies, Tjitske Siderius, Eric Smaling en Paul Ulenbelt namen afscheid van de fractie. Sandra Beckerman, Frank Futselaar, Maarten Hijink, Bart van Kent, Peter Kwint, Cem Lacin en Lilian Marijnissen kwamen in maart de fractie versterken. In december 2017 stopte Emile Roemer als voorzitter van de fractie. Lilian Marijnissen werd gekozen tot nieuwe fractievoorzitter.

Acties
In 2017 waren de leden van de SP-fractie actief in, maar ook buiten de Tweede Kamer. Sandra Beckerman liep voorop in de acties van de Groningers tegen de gaswinning en maakte met Bloeiend Verzet een monument voor deze strijd. Ook organiseerde zij acties tegen gevaarlijke kerncentrales in België. Sadet Karabulut organiseerde acties tegen militaire missies (‘Niet in mijn naam’) en tegen uitsluiting en discriminatie. Peter Kwint ondersteunde de leraren die gingen staken en protesteren. Lilian Marijnissen voerde actie voor een Nationaal ZorgFonds zonder eigen risico. Kamerleden van de SP voerden verder actie tegen belastingdeals met multinationals, tegen het CETA-verdrag, met de havenarbeiders in Rotterdam, met stakende buschauffeurs, met medewerkers van supermarktketen Jumbo, met de bezorgers van maaltijdbezorger Deliveroo, tegen uitbreiding van vliegveld Flevoland, tegen pestkorting voor Wajongers, tegen schimmelwoningen, tegen huisjesmelkers, tegen subsidies aan de fossiele industrie, tegen de invloed van Shell op de wetenschap, voor meer erkenning van het gevangenispersoneel, tegen verhoging van de pensioenleeftijd voor agenten, voor schoonmakers in vaste dienst, voor afschaffing van het jeugdloon, voor een beter en sneller kinderpardon, voor onafhankelijke journalistiek op de Antillen, voor behoud van Siemens in Hengelo en voor het openhouden van speciaal onderwijs in Oss. Maarten Hijink sprak op de aandeelhoudersvergadering van Akzo Nobel.

Alternatieven
Tweede Kamerleden kunnen zelf voorstellen doen voor wetgeving, bijvoorbeeld in de vorm van initiatiefnota’s en initiatiefwetten. De SP heeft in 2017 zelf wetten gemaakt voor meer en beter bewegingsonderwijs (Michiel van Nispen), voor een onafhankelijke begroting voor de rechtspraak (Michiel van Nispen), voor het stoppen met werken zonder loon (Sadet Karabulut) en de afschaffing van het wachtgeld voor politici (Ronald van Raak). Renske Leijten kreeg steun in de Tweede Kamer voor een verbod op winstuitkering voor zorgverzekeraars. Nine Kooiman is mede-indiener van een wet tegen gedwongen prostitutie. Bart van Kent nam mede het initiatief voor een wet tegen payroll-constructies. Jasper van Dijk verdedigde een wet tegen doorverkoop van tickets voor

evenementen en Ronald van Raak verdedigde een wet voor een bindend (‘correctief’) referendum.

In de Tweede Kamer doen de Kamerleden van de SP elke dag concrete voorstellen, over alle mogelijke onderwerpen. Zoals het plan voor menselijke zorg in de buurt (‘Zorgbuurthuizen’), voor verlaging van de AOW-leeftijd naar 65-jaar, tegen de groeiende ongelijkheid (‘Mensen boven multinationals’) en voor meer vast werk en betere arbeidsomstandigheden voor werknemers. Ook deed de SP voorstellen voor verlaging van de gaswinning in Groningen en meer steun voor slachtoffers van aardbevingen. Verder deden we onder meer voorstellen voor onderhoud en verduurzaming van sociale huurwoningen, strengere regels voor AirBNB, om postbodes in vaste dienst te nemen, extra geld voor de opvang van verwarde personen, voor kleinere klassen in het onderwijs, voor makkelijker doorstroom van het hbo naar de universiteit, tegen een verplichte ouderbijdrage in het onderwijs, voor behoud van onderwijs in Zeeuws-Vlaanderen, voor kwijtschelding van schuld voor mbo’ers, voor lhbti-voorlichting op mbo-scholen, voor investeringen in de GGZ, tegen exorbitante prijzen voor de medicijnen, meer geld voor de ouderenzorg, een herstelplan voor de jeugdzorg, tegen de ‘mantelzorgboete’ voor mantelzorgers, tegen marktwerking in de ambulancezorg, voor versterking van de lokale journalistiek, voor investeringen in culturele instellingen, beperking van reclame gericht op kinderen, voor beter toezicht op de slachthuizen, voor maatregelen tegen stalbranden, voor een eerlijker verdeling van asielzoekers in gemeenten, steun voor het midden- en kleinbedrijf tegen cyberaanvallen (‘Digital Trust Center’), tegen een Europese minister van Financiën, tegen een Europees Openbaar Ministerie, tegen oneerlijke concurrentie in Europa op de arbeidsvoorwaarden voor werknemers, voor investeringen in politie en justitie en voor het afpakken van winsten van criminelen. Frank Futselaar deed voorstellen tegen dierziekten in de bio-industrie en voor de bescherming van de gezondheid van mensen. Cem Lacin maakte onderzoek mogelijk naar een volledige vergoeding voor slachtoffers van asbestvervuiling.

Onderzoek
Tweede Kamerleden en medewerkers van de SP doen voortdurend onderzoek naar de gevolgen van het beleid, door werkbezoeken af te leggen en onderzoek te doen onder mensen op de werkvloer. Door die informatie van onderop is de fractie in staat om concrete voorstellen te doen om het beleid bij te stellen en alternatieven te formuleren. De SP deed onder meer onderzoek onder agenten (‘De agent aan het woord’) en hun ervaringen met de Nationale Politie. Een meldpunt werd geopend voor ouders die te maken hebben met te hoge schoolkosten voor hun kinderen. In een Ouderen Alarmlijn konden misstanden worden gemeld in de ouderenzorg. Een zwarte lijst werd opgesteld voor falende bestuurders in de zorg. Ook werden symposia georganiseerd, onder meer over de gevolgen van het beleid van de ECB.

Tweede Kamerleden hebben ook in 2017 scholingen gegeven in lokale SP-afdelingen. Daarnaast schreven Kamerleden columns en opiniestukken en namen zij deel aan debatten in de media en overal in het land. Ook maakten Kamerleden grotere en kleinere films om misstanden aan de kaak te stellen en alternatieven uit een te zetten.

Eerste Kamerfractie SP

Gedurende het jaar 2017 is de Eerste Kamerfractie onveranderd gebleven ten opzichte van de samenstelling van de fractie aan het eind van 2016. Leden waren Tiny Kox, Arda Gerkens, Bob Ruers, Anneke Wezel, Bastiaan van Apeldoorn, Meta Meijer, Frank Köhler, Hans-Martin Don en Henk Overbeek. Het fractiebestuur bestond uit Tiny Kox, fractievoorzitter en Arda Gerkens, fractiesecretaris en tevens vicefractievoorzitter. Bastiaan van Apeldoorn was voorzitter van de commissie voor Europese Zaken (EUZA). Arda Gerkens was voorzitter van de commissie voor Economische Zaken (EZ), die na 7 november 2017 de commissie voor Economische Zaken en Klimaat/Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (EZK/LNV) wordt genoemd. Tiny Kox was tweede vicevoorzitter van de commissie voor Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking (BDO). Bob Ruers was vicevoorzitter van de Commissie voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat / Algemene Zaken en Huis van de Koning (BiZa/AZ). Tiny Kox was uit hoofde van zijn functie als fractievoorzitter, lid van het landelijke partijbestuur. Fractiemedewerker Reinout Heydra werd op 15 augustus 2017 opgevolgd door Daphne ten Klooster.

De Tijdelijke Commissie Werkwijze Eerste Kamer, waarin de SP-fractie door senator Ruers werd vertegenwoordigd, rondde haar werkzaamheden af en legde halverwege het jaar haar voorstellen aan de Kamer voor. Voorstellen voor betere informatievoorziening aan de Kamer, meer grip op het Europees wetgevingsproces en het vastleggen van procedures voor parlementair onderzoek kunnen volgens de commissie de werkwijze verbeteren. De Kamer besloot dat commissievergaderingen voortaan openbaar zijn, waarbij wel rekening gehouden moet worden met de beperkte mogelijkheden in het huidige gebouw om fysiek commissievergaderingen bij te wonen. De SP-fractie drong al sinds 2003 aan op openbare commissievergaderingen.

In maart publiceerde de Sociaaleconomische Raad (SER) het advies *Opgroeien zonder armoede*, waarom in een breed gedragen motie van senator van Apeldoorn tijdens de Algemene Financiële Beschouwingen van 2016 gevraagd was. In het rapport stelde de SER dat de aanpak van armoede onder kinderen (378.000 Nederlandse kinderen leven in armoede in 2017) tekortschiet. Tijdens de Algemene Politieke Beschouwingen en de Algemene Financiële Beschouwingen vroeg de SP wederom aandacht voor armoede onder kinderen. De motie-Kox over het stellen van kwantitatieve doelstellingen in de aanpak van kinderarmoede werd breed gedragen door de Kamer, enkel de PVV stemde tegen. In 2018 zal de regering aangeven hoe zij de motie denkt uit te voeren.

In mei debatteerde de Eerste Kamer over het associatieverdrag met Oekraïne, dat ruim een jaar eerder door de bevolking in een referendum was afgewezen. Senator van Apeldoorn bekritiseerde in het debat de houding van Minister-President Rutte die ondanks de nee-stem van het overgrote deel van de stemmers met een teleurstellende verklaring kwam die de Nederlandse regering in staat stelde toch toe te treden tot het verdrag, en naar eigen zeggen recht deed aan de nee-stem van het overgrote deel van de stemmers. In het debat maakte de SP duidelijk dat zij na de uitslag van het raadgevend referendum vindt dat toetreding tot het verdrag niet had mogen gebeuren.

In juni behaalde senator Meijer een succes bij de behandeling van de Omgevingswet, die onder andere regelt hoe een vergunning kan worden aangevraagd voor in sommige gevallen vervuilende activiteiten. De SP vindt dat bewoners die hier mogelijk last van krijgen inspraak moeten krijgen in dergelijke beslissingen. Een Kamermeerderheid steunde het SP-voorstel dat mogelijk maakt dat

de overheid met de aanvrager van een vergunning kijkt hoeveel tijd, en dus welke procedure nodig is om een goed afgewogen besluit te nemen.

In juli verklaarde senator Köhler zich – net als eerder de SP Tweede Kamerfractie - tegen het wetsvoorstel op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Naar zijn oordeel maakte het voorstel over de hele linie een te grote inbreuk op de privacy van burgers. Het wetsvoorstel werd desalniettemin aangenomen. Later in het jaar werden echter voldoende burgers gemobiliseerd om een raadgevend referendum af te dwingen over de aangenomen wet. Het referendum zou plaatsvinden gelijktijdig met de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2018.

In september gaf senator Don zijn steun aan een spoedvoorstel inzake het ongewijzigd laten van het verplicht eigen risico in de zorgverzekering. Het goede van het voorstel was volgens hem dat de nieuwe regering onder druk van de bevolking verdere verhoging van het eigen risico niet langer aandurfde. In dat opzicht hoopte hij dat het een eerste stap was richting volledige afschaffing van het eigen risico. Dat het niet doorgaan van de indexering echter bekostigd zou worden door een verhoging van de zorgpremie, deed hem denken aan een sigaar uit eigen doos. Dat maakte dat hij slechts, met grote weerzin, ja kon zeggen namens de SP-fractie.

In oktober werd een symboolwet over een verlenging van de naturalisatietermijn van vijf naar zeven jaar mede door de SP weggestemd. Volgens senator Wezel zou de wet contraproductief uitwerken: "De wet draagt niet bij aan een betere integratie. Naturalisatie doet dit juist wel. Door naturalisatie maken deze mensen meer kans op een baan. Gelukkig is deze wet nu dus in de prullenbak beland."

In december trok de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (Kaag, D66) de voorgenomen opzegging door Nederland van het VN UNIDO verdrag inzake industriële ontwikkeling, terug, onder grote druk van met name senator Overbeek. Die had al een jaar eerder in zijn maidenspeech zijn pijlen gericht op de opzeggingswet, een overblijfsel van een door het eerste kabinet-Rutte gehonoreerde wens van gedoogpartner PVV om uit tenminste één VN-verdrag te stappen. Het debat werd vervolgens opgeschort. Overbeek benadrukte in de derde termijn die in november 2017 plaatsvond, dat Nederland zich alleen in geval van wanprestatie van de organisatie uit een VN-verdrag zou moeten terugtrekken. Ook is het belangrijk dat Nederland lid is van een organisatie die zich inzet voor duurzame en inclusieve industriële ontwikkeling. Ook in andere fracties was sprake van toenemend verzet tegen het voorstel, waarna minister Kaag namens de regering eieren voor haar geld koos en het wetsvoorstel van tafel haalde.

Gedurende het verslagjaar maakten Tiny Kox en Henk Overbeek deel uit van de Nederlandse delegatie van de Staten-Generaal naar de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa. Henk Overbeek vertegenwoordigde de SP in de parlementaire assemblee van de OVSE, de organisatie voor veiligheid en samenwerking in Europa. Hans-Martin Don en Frank Köhler maakten deel uit van het Benelux Parlement. Bastiaan van Apeldoorn nam als voorzitter van de commissie Europese Zaken deel aan verschillende bijeenkomsten van de COSAC, de conferentie van in Europese zaken gespecialiseerde commissies van nationale parlementen. Verder was hij lid van de Nederlandse parlementaire delegatie naar de NAVO-assemblee. Arda Gerkens was lid van de

parlementaire delegatie naar de Nederlandse Taalunie.

Europees Parlement

Bij haar aantreden in 2014 beloofde de Europese Commissie onder voorzitterschap van Juncker zich alleen te zullen concentreren op grote zaken en daarom met veel minder wetgevingsvoorstellen te zullen komen dan in het verleden. Aanvankelijk leek het hier ook op, maar in de tweede helft van haar vijfjaren mandaat regende het voorstellen. Deels ging dat om nieuw beleid, onder meer op het gebied van veiligheid (defensie en interne veiligheid), energie en sociaal beleid, deels ging het om verdieping van de interne markt met onder meer een dienstenpakket en een mobiliteitspakket. Ook op handelsgebied wilde de Commissie doorpakken, nadat de VS onder leiding van Trump een meer protectionistische koers ging varen. De eurofractie bleef het partijbestuur en de fracties in de Tweede en Eerste Kamer zo goed mogelijk informeren over alle ontwikkelingen en, waar mogelijk, binnen het Europees Parlement wetgeving de goede kant op krijgen.

Naast de maandverslagen aan het partijbestuur, heeft de fractie de contacten met de (nieuwe) Tweede Kamerfractie verstevigd, niet alleen door de maandelijkse overleggen met de Europa woordvoerder, maar ook door themaspecifieke overleggen, onder meer over de interne markt, handel, het sociaal beleid en vervoer. Ook op het gebied van Justitie en asiel/migratie blijft de eurofractie regelmatig afstemmen met de Tweede Kamerfractie, zodat het SP-geluid uit Brussel en Den Haag naadloos op elkaar aansluit. Met de afdelingen hield de eurofractie nauw contact, onder meer via een serie Europa-avonden die over het algemeen goed werden bezocht en door de organisatie van bezoeken van afdelingen aan het Europees Parlement. Getuige het grote aantal aanmeldingen voor deze bezoeken (per bezoek zo’n 100 leden) en de reacties na afloop wordt dit door de afdelingen erg gewaardeerd.

Binnen het Europees Parlement werkt de SP samen met gelijkgezinde partijen binnen de fractie van (Verenigd) Links. De samenwerking dient ertoe elkaar te versterken, informatie uit te wisselen en gemeenschappelijke acties te organiseren. De fractie kent echter geen fractiediscipline, zodat de eurofractie geheel vrij blijft zelf te bepalen hoe zij stemt en welke standpunten we innemen. De SP leverde in 2017 één van de vicevoorzitters van de fractie van (Verenigd) Links.

De samenstelling van de eurofractie kende enkele personele wijzigingen, maar bleef formatief op hetzelfde niveau als in 2016, d.w.z. naast de twee Europarlementariërs werkten er 10 fractiemedewerkers. Daarnaast werd tijdelijk een stageplaats ingevuld. Hoewel de eurofractie niet aan de SP kan afdragen, omdat dit in strijd is met het Statuut voor Europarlementariërs, golden zowel voor de Europarlementariërs als voor de fractiemedewerkers regelingen die ervoor zorgen dat het SP-normbedrag en andere arbeidsvoorwaarden ook van toepassing zijn op de eurofractie.

Scholingsteam (Studiecentrum)

In 2017 verzorgde het scholingsteam van de SP ruim 600 lokale scholingsbijeenkomsten met ruim 5.000 deelnemers uit ongeveer 100 afdelingen. De lokale scholingen waren hoofdzakelijk cursussen ‘Politieke Basisvorming’ voor nieuwe kaderleden en ‘Heel de Mens’ over ons beginselprogramma, maar besloegen ook kennismakingsscholingen voor leden en/of de scholingen ‘Lokaal Actief’

en ‘Afdelingsorganisatie’ voor lokale bestuursleden. Ook werden er tientallen praktische en ideologische en campagnescholingen gegeven ter ondersteuning van onze buurtcampagne ‘Voor Elkaar’.

In 2017 zijn er 128 landelijke cursusbijeenkomsten georganiseerd, met in totaal 2.390 deelnemers. Als centrale plek in het land fungeert ons partijbureau De Moed als de locatie waar de meeste scholingen worden georganiseerd. In de zomer werden er twee edities van de SP-Zomeruniversiteit georganiseerd voor 39 kaderleden. Deze vonden plaats in Steenwijk. Zomeruniversiteit 1 stond in het teken van de ‘Tomatenkweekschool’ waarin talentvolle SP’ers werden opgeleid om lokaal cursussen te geven. Op de tweede zomeruniversiteit kwamen afdelingscoaches bij elkaar om te praten over ondersteuning van onze afdelingen, ideologische verdieping en onze werkmethodes. Op beide zomeruniversiteiten waren er bijdragen van interne en externe sprekers.

In 2017 hebben we ruim 300 kandidaat-raadsleden opgeleid via onze scholing ‘Lokale politiek’. Deze bijeenkomsten werden in twee cyclussen op vijf verschillende locaties in het land gegeven met een finale bijeenkomsten in de raadszaal van het gemeentehuis. In dit kader deden we ook nog een avondcursus en was er nog een aparte regionale bijeenkomst voor de herindelingsverkiezingen in Midden-Groningen. ‘Lokale politiek’ stond altijd onder leiding van leden van het scholingsteam, aangevuld met ervaren raadsleden.

Onder de landelijke scholingen vallen ook de regionale kaderscholingsbijeenkomsten, die in 2017 in Friesland en Gelderland werden georganiseerd voor regionale talentvolle actieve leden. In totaal werden 7 regionale bijeenkomsten gehouden, met telkens 10 à 15 deelnemers. Deze cursusgroepen werden begeleid door een lid van het scholingsteam.

Voor talentvolle kaderleden kent de SP de opleiding ‘Groep van 30’. Het is een intensieve tweejaarlijkse interne opleiding waarbij de cursisten diverse aspecten van het politieke werk leren kennen. In 2017 begon de veertiende groep haar maandelijkse activiteiten.

De jaarlijkse kaderscholingsweekenden vonden dit jaar opnieuw in Steenwijk plaats, waarvoor fractievoorzitters, afdelingsvoorzitters en organisatiesecretarissen van alle afdelingen werden uitgenodigd. Tijdens het weekend werd ingegaan op het thema ‘bouwen van een beweging’ en vonden de voorbereidingen plaats op de belangrijke campagnes voor de komende landelijke en lokale verkiezingen. Op deze weekenden spraken diverse sprekers van binnen en buiten de partijorganisatie. Bij die weekenden waren ook de wethouders aanwezig. In totaal namen 194 kaderleden deel aan deze scholingsweekenden.

SP Alternatieve Rekenkamer / Wetenschappelijk Bureau (Spark/WB)

Het Wetenschappelijk Bureau is een denktank voor het socialisme in Nederland en deed ook in 2017 onderzoek ten behoeve van de leden van de partij. Het Wetenschappelijk Bureau bestond in 2017 uit vier onderzoekers en een adviseur. Het onderzoek van het Wetenschappelijk Bureau richt zich op een aantal onderwerpen: de kosten van ongelijkheid, de kosten van de markt, belastingontwijking en -ontduiking door multinationals en superrijken. Daarnaast brengt het Wetenschappelijk Bureau het blad Spanning uit.

De kosten van ongelijkheid
De ongelijkheid in Nederland neemt toe. Een steeds grotere groep mensen heeft een onzeker bestaan. Werk wordt steeds flexibeler. Dit heeft grote gevolgen voor de manier waarop mensen wonen en hun leven inrichten. Tegelijkertijd wordt een kleine bovenlaag steeds rijker. Ongelijkheid heeft nadelige gevolgen voor de gehele maatschappij en de economie.

Het Wetenschappelijk Bureau doet onderzoek naar de gevolgen van ongelijkheid, voor zorg en welzijn, onderwijs en wetenschap, innovatie en werk. Daarvoor is in het bijzonder aandacht voor de kosten van ongelijkheid, in sociale zin (betrokkenheid van mensen onderling) en politieke zin (vertrouwen van mensen in het bestuur), maar nadrukkelijk ook voor de economie (productiviteit en groei).

De kosten van de markt
Onder het neoliberale bewind van de afgelopen vijfentwintig jaar zijn grote delen van de overheid geprivatiseerd en belangrijke taken geliberaliseerd. Bedrijven zouden efficiënter zijn dan de staat bij het organiseren van bijvoorbeeld stroomvoorziening, openbaar vervoer en de zorg. Maar door de hoge kosten van de markt (overhead, uitvoering, reclame, winst) komt deze overtuiging steeds meer onder druk te staan. Het Wetenschappelijk Bureau verzamelt bestaand onderzoek, en waar data ontbreken vullen we deze aan. Bijvoorbeeld door onderzoek te doen naar de uitvoeringskosten van de gemeente en naar de overhead van bedrijven bij het uitvoeren van de Wmo.

Belastingontwijking door multinationals en superrijken
Sinds de jaren 1970 is er vooral bij grote, internationale ondernemingen en zeer vermogende particulieren een praktijk ontstaan dat belasting zo veel mogelijk ontweken wordt. Het Wetenschappelijk Bureau doet onderzoek naar deze praktijk en naar mogelijkheden om de strijd aan te binden met het ‘fiscaal-financieel complex’ – het netwerk van publieke en private partijen met gedeelde belangen en machtsmiddelen om strategisch te handelen – dat grootschalige belastingontwijking bevordert.

Atlas van de macht
Het Wetenschappelijk Bureau deed in 2017 met de atlas van de macht onderzoek naar de achtergrond van zorgverzekeraars. Daaruit bleek dat tweemaal meer bestuurders uit de financiële wereld dan uit de zorg komen. Het resultaat is gepubliceerd op www.atlasvandemacht.nl.

ROOD

In juni 2017 kozen leden van ROOD een nieuw landelijk bestuur. In twintig SP-afdelingen waren leden van ROOD actief of is er gevraagd om begeleiding bij het opzetten van een ROOD-groep. Daarnaast had ROOD eind 2017 twaalf officiële ROOD-groepen.

Ledenontwikkeling
Op 31 december 2017 had ROOD 1.349 leden. Op 1 januari 2017 waren dat er 1.355. In 2017 zijn er 500 leden ingeschreven en 506

leden uitgeschreven. 152 van deze leden zijn uitgeschreven vanwege het bereiken van de achtentwintigjarige leeftijd en 34 vanwege een achterstand in het betalen van de contributie.

Acties en activiteiten
In 2017 was er natuurlijk een campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen. Hier heeft ROOD de #PakDeMacht tour gedaan en zich met ludieke acties op belangrijke thema's (werk, wonen en onderwijs) laten zien en horen. Ook voltooide ROOD in 2017 voor de tiende keer de zoektocht naar de slechtste huisbaas, bemiddelaar of woningcorporatie van Nederland (de verkiezing van de Huisjesmelker van het Jaar). Hiermee wordt het probleem van woningnood en de macht van vastgoedbazen op de kaart gezet.

Daarnaast is ROOD in 2017 gestart met een grote campagne tegen flexwerk. Onderdelen in deze campagne waren een Flexinspectie door het land, de Flextremist van het Jaar-verkiezing, acties met bezorgers van bezorgbedrijf Deliveroo en ludieke acties. Ruim de helft van de werkende jongeren onder de 35 jaar heeft een flexcontract en leeft daardoor in onzekerheid. ROOD eist daarom zekerheid en waardering voor alle werkende jongeren.

Ook in 2017 liet ROOD zich horen op grote thema's, zoals klimaatverandering en de macht van grote bedrijven. Zo was ROOD bij de 'People's Climate March' en bij de massademonstratie in Hamburg tijdens de G20. Ook voerde ROOD, zowel lokaal als landelijk, meerdere acties tegen de macht en inmenging van multinationals als Shell op onze wetenschap. Toen het nieuwe kabinet Rutte III werd geïnstalleerd, doopte ROOD dat dan ook om tot Kabinet Shell I met een aantal ludieke acties. Ons kabinet is er namelijk niet voor de mensen, maar voor de multinationals. Daar legt ROOD zich niet bij neer.

Bijeenkomsten en scholing
Er werden in 2017 twee landelijke ledenbijeenkomsten georganiseerd. In juni en november vonden algemene ledenvergaderingen plaats. Daarnaast werden acht bijeenkomsten voor de contactpersonen van lokale ROOD-groepen georganiseerd. Dit waren in 2017 voor het eerst niet alleen bijeenkomsten op de maandagavond, maar ook een aantal kaderdagen op zaterdag.

Het ROOD-bestuur is in 2017 veel op pad geweest om lokale scholingen te organiseren die pasten bij de behoeften van de groepen en SP-afdelingen. Ook organiseerde ROOD verschillende landelijke scholingsweekenden, zoals kaderscholing, een zomerschool en een weekend voor nieuwe ROOD-leden. In 2017 werd ook voor het eerst een extra scholingsweekend georganiseerd: het Superweekend. Ook vonden er twee avonden voor nieuwe leden plaats, waar nieuwe ROOD-leden geschoold werden in activisme en de ideologie van de SP/ROOD.

Ook in 2017 heeft ROOD de scholing 'Kleur je afdeling ROOD' gegeven, een campagne die in 2011 gelanceerd is. Deze scholing is bedoeld voor alle SP-afdelingen die graag lokaal met ROOD aan de slag willen. Er deden dit jaar 29 SP-afdelingen mee.

Uitgangspunten bij de jaarrekening 2017

Wettelijke bepalingen inzake de jaarverslaggeving
Het doel van de jaarrekening is enerzijds een getrouw beeld te verschaffen omtrent de bezittingen, de schulden, het vermogen en het resultaat van de SP en anderzijds verantwoording af te leggen omtrent het gevoerde financiële beheer. Behoudens een stelselmatige toepassing van de grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ten aanzien van onderhavige jaarrekening geen specifieke wettelijke bepalingen van toepassing. Het verslag is dan ook opgesteld volgens algemeen gebruik, rekening houdende met het specifieke karakter van een politieke partij alsmede met de daaraan gestelde eisen conform richtlijn 640 voor verslaggeving voor organisaties zonder winststreven.

Waarderingsgrondslagen
De jaarrekening is opgemaakt op basis van historische kostprijs. De waardering van activa en passiva geschiedt, voor zover niet anders is vermeld, tegen nominale waarde.

Immateriële vaste activa
Immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde, verminderd met een lineaire afschrijving.

Materiële vaste activa
Materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op gronden wordt niet afgeschreven.

Voorraden
De waarde van promotieartikelen is in de balans opgenomen tegen verkoopwaarde. Daarnaast worden de voorraden ten behoeve van de kantoorartikelen niet in de balans tot uitdrukking gebracht.

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden bij verwerking opgenomen tegen de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen
De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Aandelen worden gewaardeerd tegen aanschafwaarde dan wel beurskoers, als deze lager is.

Voorzieningen
Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Langlopende en kortlopende schulden
Opgenomen leningen en schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de nominale waarde.

Grondslagen ter bepaling van het resultaat
De baten en lasten worden tegen nominale waarde volgens het 'matchings-principe' zoveel mogelijk toegerekend naar de perioden waarop ze betrekking hebben. Verliezen worden verantwoord op het moment dat deze voorzienbaar zijn. Winsten worden eerst verantwoord nadat deze daadwerkelijk gerealiseerd zijn. Onder bijzonder resultaat zijn baten en lasten opgenomen die niet onder de normale bedrijfsvoering vallen. Deze incidentele posten zijn onder bijzondere baten en lasten opgenomen om vergelijking met voorgaande jaren te kunnen blijven maken.

Giften
In het jaar 2016 zijn geen anonieme giften en giften waarvan de juiste herkomst niet vast te stellen is aangenomen. Ook zijn er geen giften die gedaan worden in de verwachting van economische of politieke begunstiging aangenomen. Van giften van € 4.500,- of meer zal conform de bepaling in de Wet Financiering Politieke Partijen een overzicht van de bijdragen aan de minister worden verstrekt, dit overzicht wordt door de minister openbaar gemaakt. Het totaal aan het in het jaar 2017 ontvangen giften van natuurlijke personen is verantwoord onder de posten 'contributies en donaties leden', 'overige donaties' dan wel onder 'netto afdracht volksvertegenwoordigers'.

Risicoparagraaf
Op het moment van het vaststellen van de jaarrekening waren er geen bijzondere financiële risico's aanwezig.

Resultaatbestemming
Het bestuur stelt voor om, naast de extra dotatie aan het verkiezingsfonds, het resterende resultaat van € 476.094,- over het jaar 2017 toe te voegen aan de algemene reserve.

Financieel verslag per 31-12-2017 (na resultaatbestemming)

BALANS		31-12-2017		31-12-2016	
		€	€	€	€
ACTIVA					
Immateriële vaste activa	(1)				
Ontwikkeling ICT			136.410		222.236
Materiële vaste activa	(2)				
Gebouwen		5.657.002		5.836.234	
Inventaris		255.191		313.669	
			5.912.194		6.149.904
Vlottende activa					
Debiteuren	(3)	88.886		82.477	
Overige vlottende activa	(4)	447.414		558.472	
			536.300		640.949
Liquide middelen	(5)				
Kas		1.158		6.554	
Bank		113.463		332.814	
Spaargelden		6.304.719		5.483.899	
			6.419.340		5.823.267
TOTAAL ACTIVA			**13.004.244**		**12.836.355**

		31-12-2017		31-12-2016	
		€	€	€	€
PASSIVA					
Eigen vermogen					
Reserves	(6)		11.863.023		11.538.307
Voorzieningen					
Voorzieningen	(7)		267.150		236.959
Vreemd vermogen kort					
Crediteuren	(8)	263.400		183.978	
Overige schulden en overlopende passiva	(9)	610.671		877.111	
			874.070		1.061.089
TOTAAL PASSIVA			**13.004.244**		**12.836.355**

RESULTATENREKENING

		Jaarrekening 2017			Begroting 2017			Jaarrekening 2016		
		€	€		€	€		€	€	
BATEN										
Netto afdracht volksvertegenwoordigers	(10)		5.360.576	51%		5.140.000	50%		5.099.347	50%
Inkomsten uit dienstverlening fracties	(11)		9.305	0%		15.000	0%		-13.046	0%
Subsidies	(12)		4.172.763	40%		4.154.400	40%		4.145.167	41%
Contributies en donaties	(13)		870.021	8%		922.300	9%		867.282	8%
Overige baten/huuropbrengsten Stg Beheer SP	(14)		134.835	1%		139.000	1%		126.758	1%
Totaal baten			**10.547.501**	100%		**10.370.700**	100%		**10.225.507**	100%
LASTEN										
Vereniging	(15)	1.817.955		18%	1.929.500		17%	1.538.516		17%
Afdelingen incl. dienstverlening fracties	(16)	1.767.496		17%	1.866.400		17%	1.704.616		19%
Eerste Kamerfractie	(17)	30.722		0%	37.400		0%	31.231		0%
Tweede Kamerfractie	(18)	2.356.052		23%	2.657.300		24%	2.253.877		25%
Scholing en informatie aan leden	(19)	1.552.231		15%	1.625.200		15%	1.511.610		17%
Wetenschappelijk onderzoek	(20)	440.238		4%	483.600		4%	423.265		5%
ROOD	(21)	214.932		2%	263.900		2%	243.100		3%
Verkiezingscampagnes	(22)	1.360.325		13%	1.550.000		14%	133.886		1%
Overige campagnes	(23)	777.958		8%	675.400		6%	1.307.410		14%
Totaal lasten			**10.317.908**	100%		**11.088.700**	100%		**9.147.510**	100%
EXPLOITATIERESULTAAT			**229.592**			**-718.000**			**1.077.997**	
Bijzondere baten en lasten	(24)		90.948			-			167.275	
Financieringsresultaat	(25)		4.177			-			17.772	
RESULTAAT VOOR RESULTAATBESTEMMING			**324.717**			**-718.000**			**1.263.043**	
Mutaties Verkiezingsfonds	(26)		360.325			650.000			-666.114	
Mutaties Trekkingsrechten cq Egalisatiereserve TK	(27)		-208.948			122.300			-259.123	
RESULTAAT NA RESULTAATBESTEMMING			**476.094**			**54.300**			**337.807**	